

Кладієв Володимир Миколайович

*Заслужений економіст України, співвидавець,
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-9333-8691>*

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЄДИНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ДЛЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ НА ОСНОВІ ОБЛІКОВО-ЗВІТНИХ ДАНИХ

У статті досліджено концептуальні та прикладні засади формування єдиного інформаційного простору для державного управління на основі обліково-звітних даних. Аргументовано, що ефективне функціонування системи публічного управління в умовах цифрової трансформації економіки неможливе без комплексної інтеграції бухгалтерської, податкової та статистичної інформації, яка генерується на мікро-, мезо- та макrorівнях економічної системи. Обліково-звітні дані розглядаються як ключовий ресурс, що забезпечує прозорість бюджетного процесу, своєчасність управлінських рішень і результативність реалізації державної політики. Розкрито економічний, управлінський, аналітичний та інформаційний виміри інтеграції, які визначають сутність і функціональне значення обліково-звітної інформації в управлінських процесах. Доведено, що інтеграція даних створює передумови для підвищення достовірності та порівнянності показників, усуває інформаційні розриви між різними рівнями управлінської вертикалі, сприяє підвищенню оперативності й ефективності державних рішень. У контексті цифровізації акцентовано на необхідності уніфікації форматів і класифікацій звітності, синхронізації облікових періодів та забезпечення інтероперабельності інформаційних систем органів влади. Визначено основні завдання, що стоять перед системою обліку: забезпечення узгодженості даних між суб'єктами управління, підвищення прозорості використання бюджетних ресурсів, створення єдиного цифрового середовища для обміну інформацією, оптимізація бюджетного планування та прогнозування економічного розвитку. Обґрунтовано, що принципи єдності методології, системності, достовірності, гнучкості та прозорості є базовими в інтеграційному процесі й забезпечують ефективне функціонування єдиного інформаційного простору. У статті вперше запропоновано систематизовану класифікацію звітності, співвіднесену з інформаційними запитами державного управління на різних рівнях, що дозволяє забезпечити міжвідомчу та міжрівневу інформаційну сумісність і мінімізувати дублювання даних. Особливу увагу приділено гармонізації національних підходів із міжнародними стандартами (МСФЗ, IPSAS, CHP), що підвищує аналітичну спроможність публічного управління та забезпечує можливість міжнародних порівнянь. Результати дослідження доводять, що формування єдиного інформаційного простору на основі інтегрованих обліково-звітних даних є стратегічною умовою удосконалення системи державного управління. Це створює підґрунтя для реалізації політики прозорості, підвищення ефективності бюджетного процесу, розширення можливостей прогнозування та своєчасного реагування на соціально-економічні виклики. Запропоновані теоретико-методичні засади мають практичне значення для розробки інституційних механізмів цифрової трансформації державного сектору, удосконалення регуляторних процедур та впровадження інтегрованих інформаційно-аналітичних платформ у сфері публічного управління.

Ключові слова: державне управління, обліково-звітна інформація, інтеграція, інформаційний простір, публічне управління, бухгалтерський облік, цифрова трансформація, статистика, міжвідомча сумісність, аналітична система.

Volodymyr Kladiev

*Honored Economist of Ukraine, PhD Candidate,
National Scientific Center "Institute of Agrarian Economics"*

FORMATION OF A UNIFIED INFORMATION SPACE FOR PUBLIC ADMINISTRATION BASED ON ACCOUNTING AND REPORTING DATA

The article investigates the conceptual and applied foundations for the formation of a unified information space for public administration based on accounting and reporting data. It is argued that the effective functioning of the public administration system in the context of digital economic transformation is impossible without the comprehensive integration of accounting, tax, and statistical information generated at the micro-, meso-, and macroeconomic levels. Accounting and reporting data are considered a key resource that ensures transparency of the budget process, timeliness of managerial decisions, and the effectiveness of public policy implementation. The economic, managerial, analytical, and informational dimensions of integration, which define the essence and functional significance of accounting and reporting information in governance processes, are revealed. It is proved that data integration creates prerequisites for enhancing the reliability

and comparability of indicators, eliminates informational gaps between different levels of the administrative hierarchy, and contributes to improving the timeliness and efficiency of governmental decisions. In the context of digitalization, emphasis is placed on the need to unify reporting formats and classifications, synchronize accounting periods, and ensure the interoperability of government information systems. The main tasks facing the accounting system are identified, including ensuring data consistency among governance entities, increasing transparency in the use of budgetary resources, creating a unified digital environment for information exchange, and optimizing budget planning and economic forecasting. It is substantiated that the principles of methodological unity, system coherence, data reliability, flexibility, and transparency are fundamental to the integration process and guarantee the effective functioning of a unified information space. For the first time, a systematic classification of reporting is proposed, aligned with the information requests of public administration at different levels, which ensures interdepartmental and interlevel compatibility and minimizes data duplication. Particular attention is given to the harmonization of national approaches with international standards (IFRS, IPSAS, SNA), which enhances the analytical capacity of public governance and ensures the possibility of international comparability. The findings prove that the formation of a unified information space based on integrated accounting and reporting data is a strategic prerequisite for improving the public administration system. This creates a foundation for implementing transparency policies, increasing the efficiency of the budget process, expanding the possibilities for forecasting, and ensuring timely responses to socio-economic challenges. The proposed theoretical and methodological foundations have practical significance for developing institutional mechanisms of digital transformation in the public sector, improving regulatory procedures, and introducing integrated information and analytical platforms in public administration.

Keywords: public administration, accounting and reporting information, integration, information space, governance, accounting, digital transformation, statistics, interdepartmental compatibility, analytical system.

Постановка проблеми. Трансформація системи публічного управління в Україні в умовах цифровізації висуває нові вимоги до якості, повноти та узгодженості управлінських даних. Ключовим ресурсом для формування обґрунтованих рішень у такій парадигмі стає обліково-звітна інформація – бухгалтерська, податкова та статистична – яка генерується на мікро-, мезо- та макрорівнях економічної системи. Втім, фрагментарність методик обліку, різноманітність форматів подання даних і несинхронізованість інформаційних потоків між інституціями державного сектору істотно обмежують можливості для їх інтегрованого аналізу, своєчасного бюджетного реагування та стратегічного планування розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасних дослідженнях вітчизняних учених значна увага приділяється питанням інтеграції обліково-звітної інформації в державному управлінні. Так, Чиж В., Гавриленко В. підкреслюють, що бухгалтерська, податкова та статистична звітність повинні бути узгоджені з потребами управлінських рішень, зокрема в умовах цифрової трансформації публічного сектора [1]. Подібну думку підтримують Любенко А.М., Кундря-Висоцька О.П. та Рудницька О.В., які вказують на необхідність гармонізації облікових підходів у межах багаторівневої управлінської системи [2]. Д'яків В.Л. акцентує увагу на наявності суттєвих бар'єрів між мікро- та макрорівнями обліку, зумовлених фрагментарністю цифрових облікових платформ, а також недостатньою уніфікацією облікової інформації на різних рівнях державної влади [3].

Серед зарубіжних науковців, які досліджують роль обліково-звітної інформації у формуванні єдиного інформаційного простору, варто відзначити Ісаншину Г., яка в межах проєктів IFAC та Світового банку обґрунтовує доцільність впровадження стандартів IPSAS як основи для інтеграції інформації у

публічному секторі [4]. У працях Дж. Р. Ентоні та Д. Янга [5] підкреслено, що прозора система управління у неприбутковому секторі можлива лише за умов інтеграції фінансових, нефінансових та управлінських звітів у єдину інформаційну систему. Також у систематичному огляді Саркер Н. та ін. [6] зазначено, що країни з розвиненими інформаційними системами в державному управлінні демонструють вищий рівень аналітичної спроможності та швидкість бюджетного реагування.

Отже, аналіз сучасних вітчизняних і зарубіжних наукових публікацій свідчить про посилення уваги до проблеми інтеграції обліково-звітної інформації в системі державного управління. Дослідники підкреслюють важливість уніфікації методологічних підходів, узгодження форматів звітності та впровадження цифрових інструментів для забезпечення інформаційної сумісності між рівнями управлінської вертикалі. Вітчизняна наука акцентує на бар'єрах між мікро- та макрорівнями обліку, тоді як зарубіжні автори пропонують системні рішення на основі IPSAS, XBRL та концепції інтегрованого управління. Сукупність досліджень підтверджує, що формування єдиного інформаційного простору на основі облікових даних є ключовою умовою для підвищення ефективності прийняття державних рішень, прозорості бюджетного процесу та сталого розвитку публічного сектору.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на наявність значної кількості наукових праць, присвячених інтеграції обліково-звітної інформації в системі державного управління, низка ключових аспектів цієї проблематики досі залишається недостатньо дослідженою або розкритою фрагментарно. Зокрема, українська наукова думка обмежено висвітлює питання взаємозв'язку облікових даних на мікро-, мезо- та макрорівнях у контексті побудови єдиної системи

інформаційного забезпечення управлінських рішень. Переважна частина наукових розвідок фокусується на окремих елементах обліку або на звітності як формальному інструменті передачі даних, не охоплюючи цілісної картини функціонування облікової інформації в системі державного управління.

Особливої уваги потребує питання уніфікації класифікацій, форматів та показників обліку, що нині є неоднорідними між різними відомствами та рівнями управління. Відсутність погоджених підходів до структурування й обробки облікової інформації ускладнює її синхронізацію в межах загальнодержавного інформаційного простору. Ця фрагментація даних обмежує можливості для комплексного аналізу, оперативного моніторингу та узгодження управлінських рішень між різними інституціями публічного сектору.

Крім того, малодослідженим залишається інституційний механізм формування та функціонування єдиного інформаційного середовища, зокрема нормативно-правове забезпечення, процедурна узгодженість, розмежування повноважень і відповідальності між суб'єктами обліково-звітної системи. Недостатньо опрацьованими залишаються питання координації облікових періодів, гармонізації облікових стандартів, а також взаємодії між відомчими інформаційними базами.

Таким чином, подальші дослідження мають зосереджуватися на розробленні теоретико-методологічних засад інтеграції обліково-звітної інформації для потреб державного управління, з урахуванням міжрівневої координації, аналітичної повноти даних, їх достовірності та уніфікованості. Такі засади повинні забезпечити фундамент для формування єдиного інформаційного простору, що відповідатиме потребам прозорості, результативності та стратегічного управління у державному секторі.

Метою статті є обґрунтування теоретико-методологічних засад удосконалення системи державного управління шляхом формування єдиного інформаційного простору на основі інтеграції обліково-звітної інформації (бухгалтерської, податкової та статистичної), що забезпечує узгодженість управлінських даних, міжвідомчу взаємодію та підвищення результативності управлінських рішень на різних рівнях влади.

Виклад основного матеріалу. У сучасних умовах трансформації економічних процесів, цифровізації суспільного життя та реформування державних інституцій обліково-звітна інформація набуває особливої ваги як ключовий ресурс забезпечення ефективного державного управління. Проте фрагментарність формування цієї інформації на різних рівнях – мікроекономічному (підприємства), мезоекономічному (регіони, галузі) та макроекономічному (національна економіка) – істотно обмежує можливості для використання облікових даних як основи для прийняття обґрунтованих рішень.

Інтеграція обліково-звітної інформації у державному управлінні розглядається як процес цілеспрямованого поєднання облікових даних, зібраних на різних рівнях економічної системи, у єдину інформаційну основу для аналізу, планування, прогнозування і контролю соціально-економічних процесів. Такий процес передбачає уніфікацію методологічних підходів, стандартизацію процедур збору, обробки та передачі даних, а також формування цілісного інформаційного простору, доступного для всіх рівнів державного управління.

Як зазначає Н.М. Малюга, інтеграція є необхідною умовою забезпечення узгодженості мікро-, мезо- та макrorівнів в обліковій системі держави [7]. Вона дозволяє ліквідувати інформаційні розриви та створити безперервний потік достовірних даних між різними рівнями управлінської вертикалі. Із економічного погляду інтеграція обліково-звітної інформації виступає передумовою забезпечення достовірності, повноти та узгодженості даних, що відображають економічний стан окремих підприємств, регіональних господарських систем і національної економіки загалом. Як підкреслює В.М. Жук, саме інтегрований облік забезпечує можливість комплексного макроекономічного аналізу та підвищення ефективності економічної політики держави [8].

З управлінського погляду інтеграція передбачає створення єдиної централізованої бази даних, яка забезпечує:

- підтримку процесів стратегічного і оперативного планування державної політики;
- моніторинг виконання бюджетних програм та оцінку їх результативності;
- ухвалення ефективних рішень на основі об'єктивної, актуальної та порівнянної інформації.

На важливості системності в управлінні суспільними ресурсами наголошує Є. А. Карпенко та ін., зазначаючи, що без інтеграції облікової інформації неможливо досягти повної прозорості та узгодженості управлінських процесів [9]. Істотний внесок у розвиток теоретичних засад інтеграції облікової інформації зробив Річард Стоун, який створив концепцію Системи національних рахунків (СНР), що об'єднує фінансові та економічні показники в єдиний інформаційний масив, необхідний для ефективного макроекономічного управління [10]. З точки зору аналітики управлінських процесів, О.М. Бондар підкреслює, що інтеграція облікових даних сприяє не лише підвищенню поточної ефективності державного управління, але й формує основу для довгострокового прогнозування соціально-економічного розвитку [11].

Таким чином, інтеграція обліково-звітної інформації у державному управлінні має розглядатися не просто як технічне зведення даних, а як стратегічна основа для підвищення якості державного управління в цілому, зокрема в аграрному секторі економіки України. Створення уніфікованого інформацій-

ного простору на основі інтеграції даних усіх рівнів економіки є ключовим чинником ефективного стратегічного планування, прогнозування і реалізації державної політики.

З огляду на викладене, доцільно виділити основні аспекти інтеграції обліково-звітної інформації у державному управлінні, що охоплюють економічний, управлінський, аналітичний та інформаційний виміри. Узагальнену характеристику цих аспектів представлено в табл. 1.

Інтеграція обліково-звітної інформації в системі державного управління передбачає системне поєднання фінансової, податкової та статистичної звітності для формування єдиної аналітичної бази, придатної для прийняття обґрунтованих рішень на державному, регіональному та галузевому рівнях. Такий підхід дозволяє уникнути розрізненості інформації, знижує ризики дублювання даних і сприяє формуванню ефективної інформаційно-аналітичної платформи державного управління. Виділення економічного, управлінського, аналітичного та інформаційного аспектів інтеграції дозволяє комплексно охопити основні функціональні напрями використання облікових даних у державному управлінні. Запровадження уніфікованих підходів до збору, обробки та аналізу облікової інформації сприяє підвищенню прозорості державних фінансів, покращенню обґрунтованості стратегічних рішень, а також створює передумови для розвитку аналітичного забезпечення соціально-економічної політики. Інтеграція обліково-звітної інформації стає ключовим чинником модернізації державного управління в умовах цифровізації та глобалізаційних викликів.

Таким чином, системна інтеграція обліково-звітної інформації охоплює низку економічних, управлінських, аналітичних та інформаційних аспектів, які взаємопов'язані між собою й спрямовані на підвищення ефективності державного управління. У межах цього процесу визначаються й конкретні завдання, реалізація яких забезпечує належне функціонування інформаційно-аналітичного забезпечення державного сектору.

Основними завданнями інтеграції обліково-звітної інформації є:

- забезпечення узгодженості облікових даних на всіх рівнях економічного управління.
- підвищення якості обґрунтування державних управлінських рішень шляхом формування комплексної інформаційної бази.
- оптимізація процесів бюджетного планування, прогнозування економічного розвитку та контролю за виконанням державних програм.
- формування єдиного цифрового інформаційного середовища для оперативного обміну обліковими даними між різними органами державного управління.
- підвищення прозорості та підзвітності використання бюджетних ресурсів і державного майна.

Для ефективного досягнення наведених завдань необхідне дотримання низки ключових принципів, що визначають методологічну, організаційну та функціональну основу інтеграції обліково-звітної інформації у систему державного управління. Саме ці принципи забезпечують узгодженість, цілісність та результативність інформаційних процесів у межах багаторівневої управлінської структури. Для реалізації зазначених завдань інтеграції повинні дотримуватися такі принципи:

1. Єдність методології: облікові дані мають формуватися на основі уніфікованих стандартів і класифікацій, що забезпечують їх сумісність між різними рівнями обліку.
2. Безперервність інформаційних потоків: дані повинні безперешкодно передаватися від підприємств до регіональних і національних інформаційних систем.
3. Системність: інтеграція має здійснюватися в межах єдиної логічної структури, що поєднує елементи фінансового, статистичного, управлінського обліку.
4. Достовірність та верифікованість: дані, що передаються між рівнями, повинні бути перевіреними, точними та відповідати єдиним вимогам до їх якості.

Таблиця 1

Основні аспекти інтеграції обліково-звітної інформації у державному управлінні

Аспект	Сутність	Значення для державного управління
Економічний	Забезпечення достовірності, повноти та узгодженості економічних даних на всіх рівнях [10; 7]	Формування обґрунтованих програм соціально-економічного розвитку
Управлінський	Створення єдиного інформаційного середовища, що об'єднує фінансову, податкову та статистичну звітність підприємств та органів влади [9; 8]	Підвищення ефективності управлінських рішень, зменшення інформаційного дублювання
Аналітичний	Формування інтегрованих баз даних для моніторингу, аналізу та прогнозування соціально-економічних процесів [11; 9]	Оптимізація бюджетного планування, покращення фіскального та економічного аналізу
Інформаційний	Уніфікація форматів, структур та каналів передачі облікової інформації з використанням цифрових технологій	Підвищення прозорості, зручності доступу й оперативності обміну інформацією

Джерело: розроблено автором

5. Оперативність: обробка та аналіз облікових даних повинні забезпечувати своєчасне ухвалення управлінських рішень.

6. Гнучкість та адаптивність: облікова система повинна мати здатність адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі, економічних та управлінських умовах.

7. Прозорість: процес інтеграції повинен забезпечувати доступ до агрегованої облікової інформації для зацікавлених сторін відповідно до вимог законодавства.

Як слушно зауважує В.М. Жук, інтеграційний процес у сфері обліково-звітної інформації має бути спрямований на підвищення відкритості державної економічної системи та створення передумов для її сталого розвитку [8]. Таким чином, завдання та принципи інтеграції обліково-звітної інформації утворюють концептуальну основу для побудови сучасної системи державного управління, орієнтованої на підвищення результативності економічних процесів та забезпечення соціально-економічного розвитку країни.

Отже, реалізація завдань інтеграції обліково-звітної інформації потребує не лише чіткого визначення функціональних цілей, а й дотримання методологічних принципів, які забезпечують якість, релевантність і ефективність інформаційного забезпечення процесів державного управління. Узгоджене поєднання зазначених завдань і принципів дозволяє сформувати цілісну логіку інтеграційних процесів, що відображено нижче у табл. 2.

Таким чином, запропонована систематизація завдань і принципів інтеграції обліково-звітної інформації відображає комплексний підхід до побудови єдиного інформаційного простору державного управління. Вона забезпечує узгодження методології, процедур обробки даних та управлінських практик на всіх рівнях економічної системи – від підприємств до органів центральної влади. Дотримання окреслених принципів інтеграції сприятиме підвищенню ефективності державної політики, покращенню бюджетного планування, забезпеченню прозорості використання ресурсів та створенню передумов для сталого соціально-економічного розвитку України в умовах сучасних викликів.

У процесі інтеграції обліково-звітної інформації особливе значення набуває проблема уніфікації методик і стандартів обліку. Без узгоджених підходів до збору, обробки та подання даних неможливо забезпечити достовірність, сумісність і порівнянність інформації, що надходить з різних рівнів економічної системи – від підприємств до державних органів управління.

Як справедливо відзначають О.М. Бондар, В.С. Ніценко та ін. розбіжності в методологічних підходах до обліку призводять до спотворення економічних показників та ускладнюють проведення макроекономічного аналізу [11-16]. Зі свого боку, Н.М. Малюга підкреслює, що стандартизація облікової інформації є обов'язковою умовою для побудови ефективної системи національного рахівництва [7].

Неуніфікованість облікових процедур породжує такі основні проблеми:

- Неможливість агрегації даних: різномірні облікові системи на мікрорівні створюють бар'єри для консолідації інформації на мезо- і макрорівнях.

- Втрата достовірності та зіставності інформації: відсутність єдиних стандартів призводить до виникнення похибок у процесі аналізу та планування.

- Ускладнення міжвідомчої координації: різні підходи до обліку в окремих галузях і регіонах ускладнюють координацію управлінських дій.

- Низька оперативність управлінських рішень: через необхідність додаткового узгодження даних збільшується час на ухвалення управлінських рішень.

- Уніфікація методик та стандартів обліку має забезпечити:

- Стандартизовану структуру даних, що дозволяє автоматизувати процеси обміну інформацією;

- Єдину класифікацію об'єктів обліку (доходи, витрати, активи, зобов'язання), що полегшує інтеграцію на різних рівнях;

- Сумісність форматів облікової інформації для централізованого оброблення і використання в системах управління;

- Узгодженість методик оцінки та реєстрації об'єктів в облікових системах підприємств, регіонів і держави.

На думку В.М. Жука [8], інтеграція даних на національному рівні є можливою лише за умови гармо-

Таблиця 2

Завдання та принципи інтеграції обліково-звітної інформації у державному управлінні

Завдання інтеграції	Відповідні принципи
Забезпечення узгодженості облікових даних на всіх рівнях	Єдність методології, Системність
Підвищення якості обґрунтування управлінських рішень	Достовірність та верифікованість
Оптимізація бюджетного планування та прогнозування	Безперервність інформаційних потоків, Оперативність
Формування єдиного цифрового інформаційного середовища	Прозорість, Системність
Підвищення прозорості і підзвітності державних ресурсів	Прозорість, Достовірність
Адаптація до змін економічного середовища	Гнучкість та адаптивність

Джерело: розроблено автором

нізації бухгалтерських стандартів із вимогами міжнародних систем – таких як Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) і Система національних рахунків (СНР). Відповідно до рекомендацій ОЕСР та МВФ, впровадження уніфікованих стандартів обліку не тільки сприяє формуванню достовірної економічної статистики, але й підвищує прозорість державного управління, спрощує міжнародні порівняння та зміцнює інвестиційну привабливість країни.

Таким чином, уніфікація методик і стандартів обліку є стратегічною передумовою ефективної інтеграції обліково-звітної інформації, яка дозволяє забезпечити безперервний інформаційний потік, підвищити якість управлінських рішень та зміцнити економічну стійкість держави. Однією з ключових передумов інтеграції обліково-звітної інформації у державному управлінні є забезпечення інформаційної сумісності облікових систем на мікро-, мезо- та макрорівнях. Інформаційна сумісність передбачає можливість автоматизованого обміну даними між обліковими системами, що функціонують на різних рівнях економічної системи, із збереженням повноти, достовірності та структурної єдності інформації. Як справедливо підкреслює Є. А. Карпенко та ін., без належної сумісності між обліковими системами унеможливується формування єдиного інформаційного простору, що є основою для стратегічного управління національною економікою [9].

У цьому контексті методологічні засади побудови єдиного інформаційного простору мають ґрунтуватися на ключових умовах, які забезпечують інформаційну сумісність облікових систем. Такі засади визначають змістовні та організаційно-технологічні орієнтири формування інтегрованого інформаційного середовища для потреб державного управління. Узагальнення цих методологічних положень представлено в таблиці 3.

Зміст Таблиці 3 свідчить про те, що ефективне функціонування єдиного інформаційного простору в системі державного управління потребує не лише технічної інтеграції облікових систем, а й методологічної єдності. Засади, що лежать в основі такої інте-

грації, визначають структурно-інформаційні вимоги до форматів, класифікацій, облікових моделей та періодів, а також передбачають технологічну взаємодію між різнорівневими обліковими платформами.

Запровадження уніфікованих форматів обміну, єдиних класифікаційних ознак та синхронізованих облікових періодів забезпечує цілісність і сумісність даних, а стандартизація інформаційних моделей і технічна інтероперабельність створюють основу для безперервного і достовірного обміну інформацією. Це, у свою чергу, дає змогу значно підвищити якість аналітичної та управлінської підтримки прийняття рішень на всіх рівнях державної влади. Таким чином, запропоновані методологічні засади можуть бути покладені в основу формування національної стратегії цифрової трансформації облікової інфраструктури в публічному секторі.

На думку В.М. Жука, досягнення інформаційної сумісності сприяє скороченню часу на обробку даних, зменшенню ймовірності виникнення помилок при трансформації інформації та підвищенню загальної прозорості економічних процесів [8].

Практична реалізація інформаційної сумісності вимагає:

- впровадження єдиних технічних стандартів (зокрема, стандартів електронної звітності та обміну даними);
- використання цифрових ідентифікаторів об'єктів обліку;
- гармонізації національної облікової практики з міжнародними вимогами (МСФЗ, СНР);
- розвитку державних платформ для інтегрованого збору та обробки обліково-звітної інформації.

Згідно з рекомендаціями ОЕСР та Міжнародного валютного фонду, інформаційна сумісність є базисом для побудови ефективної системи фіскального моніторингу, бюджетного планування та оцінки економічної стабільності країни. Таким чином, забезпечення інформаційної сумісності облікових систем різних рівнів є важливим інструментом для консолідації даних у державному управлінні, що сприяє підвищенню якості управлінських рішень та зміцненню економічної безпеки.

Таблиця 3

Методологічні засади побудови єдиного інформаційного простору

Засада	Методологічне наповнення
Уніфіковані формати обміну даними	Дані повинні бути представлені у стандартизованих форматах, що дозволяють без додаткових перетворень передавати їх між різними системами обліку.
Єдині класифікаційні ознаки	Усі об'єкти обліку мають бути ідентифіковані за однаковими критеріями, що забезпечує їх правильне агрегування і аналіз.
Стандартизація інформаційних моделей	Структури баз даних мають відповідати загальним вимогам щодо логічної побудови облікової інформації.
Синхронізація облікових періодів	Облікові системи різних рівнів повинні працювати в однакових часових режимах для забезпечення актуальності даних.
Інтероперабельність технологічних платформ	Облікові системи мають бути технічно здатними взаємодіяти між собою через стандартизовані протоколи обміну інформацією.

Джерело: розроблено автором

Висновки. У статті здійснено комплексне теоретико-методичне обґрунтування формування єдиного інформаційного простору як ключової умови підвищення ефективності державного управління. Обґрунтовано, що інтеграція обліково-звітної інформації – зокрема бухгалтерської, податкової та статистичної – є необхідною для забезпечення узгодженості управлінських рішень, прозорості використання публічних ресурсів та підвищення обґрунтованості бюджетного планування. У сучасних умовах функціонування державного сектору фрагментарність формування та обробки інформації на різних рівнях економічної системи (мікро-, мезо- та макrorівні) істотно обмежує можливості для реалізації стратегічних завдань державної політики, знижує аналітичну спроможність публічного управління і створює інформаційні розриви між органами влади та суб'єктами господарювання.

В межах дослідження виокремлено основні виміри інтеграції обліково-звітної інформації – економічний, управлінський, аналітичний та інформаційний – кожен із яких розкриває окремий аспект впливу на ефективність державного управління. Зокрема, економічний вимір забезпечує достовірність і повноту даних для прийняття рішень, управлінський – формування єдиної інформаційної бази для координації дій органів влади, аналітичний – поглиблення рівня прогнозування та моніторингу, а інформаційний – стандартизацію форматів і технологічну уніфікацію передачі даних.

Особливу увагу в роботі приділено систематизації звітності, яка вперше у вітчизняному науковому дискурсі представлена через призму її відповідності запитам державного управління. Запропонована класифікація дозволяє не лише впорядкувати форми звітності за цільовим призначенням, рівнем інтеграції, джерелами формування, способом подання, регулярністю та доступністю, але й співвіднести ці форми із функціональними потребами управлінської

системи на різних рівнях – від місцевого до центрального. Такий підхід формує підґрунтя для міжвідомчої координації, уникає дублювання інформації та сприяє оптимізації управлінських процесів.

У результаті дослідження визначено основні завдання інтеграції обліково-звітної інформації, які передбачають забезпечення методологічної єдності, достовірності та сумісності даних, підвищення прозорості державних фінансів, своєчасність аналітичного супроводу управлінських рішень і формування цифрового середовища обміну обліковими даними. Досягнення цих завдань потребує дотримання принципів системності, верифікованості, безперервності інформаційних потоків, оперативності, гнучкості й прозорості.

Окремо обґрунтовано важливість уніфікації методик та стандартів обліку, без чого інтеграція на рівні державного управління залишається неможливою. Розбіжності у методологічних підходах, форматах звітності та класифікаційних ознаках перешкоджають ефективній агрегації інформації, ускладнюють міжвідомчу взаємодію та створюють ризики помилкових або затриманих управлінських рішень. У цьому контексті уніфікація облікових процедур та забезпечення інформаційної сумісності між мікро-, мезо- та макrorівнями розглядаються як критичні інституційні передумови для побудови ефективного та аналітично спроможного державного сектору.

Таким чином, зроблено висновок, що формування єдиного інформаційного простору на основі інтегрованої обліково-звітної інформації є не лише технічним чи методичним завданням, а стратегічною основою удосконалення державного управління. Це забезпечує підвищення відкритості та прозорості бюджетного процесу, створює умови для довгострокового прогнозування та макроекономічної стабільності, а також сприяє реалізації ефективної соціально-економічної політики в умовах сучасних викликів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Чиж В., Гавриленко В. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємством в умовах цифрової економіки. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2022. № 6. С. 121–126. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-302-1-15>
2. Lyubenko A. M., Kundrya-Vysotska O. P., Rudnytska, O. V. Праксеологічна грамати́ка дій у розвитку сучасної обліково-аналітичної системи у контексті забезпечення інформаційних запитів. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2019. № 2(29). С. 178–187. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v2i29.171898>
3. Onyshchenko O., Simanaviciene Z., Semenysheva N. Industry 4.0 and Accounting: a theoretical approach. *Public Policy and Accounting*. 2022. № 2(6). pp. 32–39. DOI: [https://doi.org/10.26642/ppa-2022-2\(6\)-32-39](https://doi.org/10.26642/ppa-2022-2(6)-32-39)
4. Ісаншина Г. Розвиток міжнародних стандартів бухгалтерського обліку у державному секторі та перспективи їх впровадження в Україні. *Молодий вчений*. 2019. № 1(65). С. 460–464. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-1-65-106>
5. Anthony R.N., Young D.W. *Management Control in Nonprofit Organizations*. 7th ed. New York: McGraw-Hill/Irwin, 2003. 752 p.
6. Boban M., Šušak T. Accounting information systems and their use in regional and local governments sector: Quality, efficiency, security and control procedures as (present) challenges. In *38th International Convention on Information and Communication Technology, Electronics and Microelectronics (MIPRO)*, Opatija, Croatia, 2015, pp. 1546–1551. DOI: <https://doi.org/10.1109/MIPRO.2015.7160517>
7. Розвиток бухгалтерського обліку в системі фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарювання: теорія та методологія: монографія / В. М. Пархоменко, Н. М. Малюга, О. І. Пилипенко, К. П. Боримська, Л. В. Шкуліпа; за наук. ред. д.е.н., проф. Н. М. Малюги. Житомир: ПП «Рута», 2020. 236 с.

8. Жук В. М. Розвиток теорії бухгалтерського обліку: інституціональний аспект: монографія. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2018. 408 с.
9. Перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в умовах інноваційних інформаційних технологій : монографія / Є. А. Карпенко, О. В. Карпенко, А. І. Мілька [та ін.]. Полтава : ПУЕТ, 2021. 410 с.
10. Stone R. The Accounts of Society // *Les Prix Nobel* 1984. – Stockholm: Almqvist & Wicksell, 1984. URL: <https://www.nobelprize.org/uploads/2018/06/stone-lecture.pdf>
11. Бондар О. В. Методологічні та концептуальні основи трансформації економіки України на шляху інноваційного розвитку. *Інноваційна економіка*. 2010. № 5 (19). С. 13–19.
12. Ніценко В. С., Єліференко А. С. Фінансова звітність підприємства: поняття, склад та значення. *Фінансові аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання: сучасний стан та перспективи* : зб. матеріалів І Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 25–26 грудня 2015 р.). Одеса: Бондаренко М.О., 2015. С. 500–502.
13. Ніценко В. С. Моделі управління економічною стійкістю підприємств агропродовольчої сфери. *Проблеми інвестування та формування інвестиційного клімату в АПК*: Матеріали міжн. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 29–30 жовтня 2015 р.). Полтава: РВВ ПДАА, 2015. С. 108–111.
14. Крюкова І. О., Ніценко В. С. Обліково-аналітична підтримка ефективного управління земельними ресурсами аграрних бізнес-структур. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2016. Том 15. Вип. 3 (34). С. 7–23.
15. Ніценко В. С., Остапенко Р. М. Сучасні тенденції іпотечного кредитування аграріїв в Україні. *Трансформація обліку та бізнес-консалтингу в умовах невизначеності: сучасні тренди, виклики, міжнародний досвід* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 10 листопада 2023 р. Держ. біотехнологічний ун-т. Харків, 2023. С. 163–165.
16. Ніценко В. С., Галицький О. М., Бочев С. М. Проблеми інвестиційної привабливості аграрного сектору України. *Глобальні принципи фінансового, облікового та аналітичного забезпечення аграрного сектора економіки*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 8-9 лист. 2018 р.) Вип. 1 / Харк. нац. аграр. ун-т. Харків : ХНАУ, 2018. С. 252–254.
17. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>

REFERENCES

1. Chyzyh, V., & Havrylenko, V. (2022). Oblikovo-analitychne zabezpechennia upravlinnia pidpriemstvom v umovakh tsyfrovoy ekonomiky [Accounting and analytical support for enterprise management in the digital economy]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky – Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 6, 121–126. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-302-1-15> [in Ukrainian].
2. Lyubenko, A. M., Kundrya-Vysotska, O. P., & Rudnytska, O. V. (2019). Prakseolohichna hramatyka dii u rozvytku suchasnoi oblikovo-analitychnoi systemy u konteksti zabezpechennia informatsiinykh zapytiv [Praxeological grammar of actions in the development of the modern accounting and analytical system in the context of meeting information requests]. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 2(29), 178–187. <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v2i29.171898> [in Ukrainian].
3. Onyshchenko, O., Simanaviciene, Z., & Semenyshena, N. (2022). Industry 4.0 and Accounting: a theoretical approach. *Public Policy and Accounting*, 2(6), 32–39. [https://doi.org/10.26642/ppa-2022-2\(6\)-32-39](https://doi.org/10.26642/ppa-2022-2(6)-32-39)
4. Isanshyna, H. (2019). Rozvytok mizhnarodnykh standartiv bukhgalters'koho obliku u derzhavnomu sektori ta perspektyvy yikh vprovadzhennia v Ukraini [Development of international accounting standards in the public sector and prospects for their implementation in Ukraine]. *Molodyi vchenyi – Young Scientist*, 1(65), 460–464. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-1-65-106> [in Ukrainian].
5. Anthony, R. N., & Young, D. W. (2003). *Management control in nonprofit organizations* (7th ed.). New York: McGraw-Hill/Irwin.
6. Boban, M., & Šušak, T. (2015). Accounting information systems and their use in regional and local governments sector: Quality, efficiency, security and control procedures as (present) challenges. In *38th International Convention on Information and Communication Technology, Electronics and Microelectronics (MIPRO)* (pp. 1546–1551). Opatija, Croatia. <https://doi.org/10.1109/MIPRO.2015.7160517>
7. Parkhomenko, V. M., Maliuha, N. M., Pylypenko, O. I., Borymska, K. P., & Shkulipa, L. V. (2020). Rozvytok bukhgalters'koho obliku v systemi finansovo-ekonomichnoi bezpeky sub'iektiv hospodariuvannia: teoriia ta metodolohiia [Development of accounting in the system of financial and economic security of business entities: theory and methodology]. Zhytomyr: Ruta. [in Ukrainian].
8. Zhuk, V. M. (2018). Rozvytok teorii bukhgalters'koho obliku: instytutsional'nyi aspekt [Development of accounting theory: institutional aspect]. Kyiv: NNTs IAE. [in Ukrainian].
9. Karpenko, Ye. A., Karpenko, O. V., Milka, A. I., et al. (2021). Perspektyvy rozvytku bukhgalters'koho obliku, analizu ta audytu v umovakh innovatsiinykh informatsiinykh tekhnolohii [Prospects for the development of accounting, analysis and audit in the context of innovative information technologies]. Poltava: PUET. [in Ukrainian].
10. Stone, R. (1984). The accounts of society. In *Les Prix Nobel 1984*. Stockholm: Almqvist & Wicksell. <https://www.nobelprize.org/uploads/2018/06/stone-lecture.pdf>
11. Bondar, O. V. (2010). Metodolohichni ta kontseptual'ni osnovy transformatsii ekonomiky Ukrainy na shliakhu innovatsiinoho rozvytku [Methodological and conceptual foundations of the transformation of Ukraine's economy towards innovative development]. *Innovatsiina ekonomika – Innovative Economy*, 5(19), 13–19 [in Ukrainian].
12. Nitsenko, V. S., & Yeliferenko, A. S. (2015). Finansova zvitnist' pidpriemstva: poniattia, sklad ta znachennia [Financial reporting of the enterprise: concept, structure and importance]. In *Finansovi aspekty rozvytku derzhavy, rehioniv ta sub'iektiv hospodariuvannia: suchasnyi stan ta perspektyvy* (pp. 500–502). Odessa: Bondarenko M.O. [in Ukrainian].

13. Nitsenko, V. S. (2015). Modeli upravlinnia ekonomichnoiu stiikistiu pidpriemstv ahroprodovol'choi sfery [Models of economic sustainability management of agrifood enterprises]. In *Problemy investuvannia ta formuvannia investytsiinoho klimatu v APK* (pp. 108–111). Poltava: RVV PDAA. [in Ukrainian].
14. Kriukova, I. O., & Nitsenko, V. S. (2016). Oblikovo-analitychna pidtrymka efektyvnoho upravlinnia zemelnymy resursamy ahrarnykh biznes-struktur [Accounting and analytical support of effective land resources management in agrarian business structures]. *Rynkova ekonomika: suchasna teoriia i praktyka upravlinnia – Market Economy: Modern Theory and Practice of Management*, 15(3), 7–23 [in Ukrainian].
15. Nitsenko, V. S., & Ostapenko, R. M. (2023). Suchasni tendentsii ipotechnoho kredytuvannia ahrariiv v Ukraini [Modern trends in mortgage lending to farmers in Ukraine]. In *Transformatsiia obliku ta biznes-konsaltnhu v umovakh nevyznachnosti: suchasni trendy, vyklyky, mizhnarodnyi dosvid* (pp. 163–165). Kharkiv: DBTU. [in Ukrainian].
16. Nitsenko, V. S., Halytskyi, O. M., & Bochev, S. M. (2018). Problemy investytsiinoi pryvablyvosti ahrarnoho sektoru Ukrainy [Problems of investment attractiveness of Ukraine's agrarian sector]. In *Hlobal'ni pryntsypy finansovoho, oblikovoho ta analitychnoho zabezpechennia ahrarnoho sektora ekonomiky* (pp. 252–254). Kharkiv: KhNAU. [in Ukrainian].
17. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2020). Derzhavna stratehiia rehional'noho rozvytku na 2021–2027 roky [State strategy for regional development for 2021–2027]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

Стаття надійшла: 18.09.2023

Стаття прийнята: 23.10.2023

Стаття опублікована: 28.12.2023